

ยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี

STRATEGIES FOR FUNCTIONAL COMPETENCY DEVELOPMENT OF NEWSPAPER JOURNALISTS IN THE CONVERGENCE

ภูมิพัฒน์ ตระกูลทัศน์เจริญ^{1*} เปรื่อง กิจรัตน์ภร² ภาณุพงศ์ สามารต³ และ เกียรติกร โพธิ์มณี⁴

Phumipat Tarkooltasjaroen^{1*}, Preang Kitratporn², Phanupang Samart³ and Kreangkrai Photimane⁴

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา ยุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย^{1,2,3,4}

Doctor of Philosophy Program in Development Strategy, Phranakhon Rajabhat University, Bangkok, Thailand^{1,2,3,4}

Email: Phumipat2504@gmail.com^{1*}

Received: 2019-01-15

Revised: 2019-02-03

Accepted: 2019-02-03

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ ยุทธศาสตร์การพัฒนาในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด คมชัดลึก และมติชน จำนวน 104 ชุด โดยใช้แบบสอบถาม และผู้บริหารสำนักพิมพ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนักหนังสือพิมพ์ ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ จำนวน 40 คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิดเห็น

ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะที่จำเป็น ได้แก่ ด้านความรู้ เช่น ความรู้เท่าทันสื่อ การคิดวิเคราะห์ข่าว กฎหมายเกี่ยวกับสื่อมวลชน มีค่าเฉลี่ย 4.17 สมรรถนะในด้านทักษะ เช่น ความสามารถในการเล่าเรื่อง การเขียนข่าวเชิงวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย 4.15 คุณลักษณะและเจตคติ เช่น ความกระตือรือร้นและความสามารถในการเข้าสังคม มีค่าเฉลี่ย 4.13 สมรรถนะในงานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและอ้างอิงแหล่งที่มาของสารสนเทศได้ มีค่าเฉลี่ย 4.15 และสมรรถนะด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อ เช่น นำเสนอข่าวอย่างเป็นกลาง ปราศจากอคติ มีค่าเฉลี่ย 4.22

สำหรับยุทธศาสตร์ที่สำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะนักข่าวหนังสือพิมพ์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านความรู้ ยุทธศาสตร์ด้านทักษะ ยุทธศาสตร์ด้านคุณลักษณะและเจตคติ ยุทธศาสตร์ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และยุทธศาสตร์ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณ

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์ สมรรถนะนักข่าวหนังสือพิมพ์ ยุคหลอมรวมเทคโนโลยี

ABSTRACT

The objectives of this study were to examine the competency requirement in the journalistic work, development strategy in the journalistic work. Data collection from daily newspaper's reporters including Thairath, Daily News, Khaosod, Komchadluek and Matichon in total 104 samples through questionnaires, and 40 publishing executives, journalism experts and reporters by in-depth interviews and brainstorm workshops.

The study found that key competency were knowledge, for example; media literacy, news analysis, laws of mass media having the mean of 4.17, competency on skill such as reporter's ability on storytelling, critical news writing having the mean of 4.15, attribute and attitude such as reporter's enthusiasm and sociability having the mean of 4.13 competency on the use of information technology to follow the progress of technology and make quotation on the information sources having the mean of 4.15 and the competency on ethics and code of ethics of Journalism such as reporting without prejudice having the mean of 4.22.

As for the important strategies for the journalist competency development were- Strategy on knowledge; Strategy on skills; Strategy on attribute and attitude; Strategy on information technology usage and Strategy on ethics and code of ethics of Journalism.

Keywords: strategy, journalist competency, convergence technology

บทนำ

เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้มีส่วนเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าวงการอุตสาหกรรมหนังสือพิมพ์ไทย อาทิ ผลต่อกระบวนการผลิตข่าว การขยายเครือข่ายความร่วมมือในการแสวงหาข่าวสารในระดับสากลไปจนถึงการผลิตหนังสือพิมพ์

ออนไลน์ เมื่อการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น กองบรรณาธิการจึงต้องปรับตัว บุคลากรระหว่างความเป็นสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์เข้าด้วยกัน นักข่าวเพียงหนึ่งคนจะต้องมีความสามารถทำได้ทั้งสองอย่าง รวมถึงการบริหารจัดการว่าจะทำ

อย่างไรไม่ให้อี้ออนไลน์ไปกระทบสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น ลงข่าว exclusive ในหนังสือพิมพ์ก่อน เป็นต้น ส่วนข่าวสถานการณ์ที่ต้องขายความรวดเร็วก็จะเลือกลงสื่อออนไลน์แทน

ทั้งนี้ ความน่าสนใจของสื่อออนไลน์ หรือ สื่อใหม่ๆ คือ ความรวดเร็วในข้อมูล ทันสถานการณ์ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านมากขึ้น ทั้งยังสามารถเพิ่มเติมลูกเล่นต่าง ๆ เข้าไปได้มากมาย ตัวอย่าง เช่น กรณีการประท้วงที่อิหร่าน พบว่า นักข่าวพลเมืองทำข่าวที่สามารถรายงานทั้งภาพและข่าวผ่านทาง twitter ได้ละเอียดกว่า CNN มาก (Sirimetai, 2013)

การเปลี่ยนผ่านจากเทคโนโลยีไปสู่โลกดิจิทัล ทำให้องค์กรสื่อสิ่งพิมพ์กระดาศเสี่ยงต่อการปิดตัวลง ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์มีโอกาสสูงที่จะตกงาน คนอ่านและยอดเงินโฆษณาตกลง หลายองค์กรตัดสินใจปรับโครงสร้าง เลิกจ้างพนักงาน การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้นักข่าวหนังสือพิมพ์กระดาศต้องปรับตัวให้ทันต่อการหลอมรวมของเทคโนโลยีในปัจจุบัน การทบทวนวรรณกรรมทำให้พบว่า ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์กระดาศยังขาดทักษะด้านสื่ออื่นและขาดการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงควรศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสมรรถนะในงานและยุทธศาสตร์การพัฒนา ของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยออกเป็น 2 กลุ่ม ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์จากสำนักพิมพ์ 5 อันดับหนังสือพิมพ์ที่มีการเข้าถึงมากที่สุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด คมชัดลึก และมติชน

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1. ผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 20 คน 2. กลุ่มผู้เข้าร่วมการระดมสมอง เป็นผู้ร่วมจัดทำร่างยุทธศาสตร์ จำนวน 13 คน และ 3. กลุ่มผู้ร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 7 คน เพื่อประเมินยุทธศาสตร์ ขอบเขตด้านเวลา เริ่มต้นศึกษาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2561 ถึง เดือนมีนาคม 2562

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ และการบริหารจัดการองค์กรหนังสือพิมพ์ แนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่ในยุคการหลอมรวมเทคโนโลยี สามารถนำมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี ดังภาพ

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี ประชากรคือ ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์จาก 5 แห่ง ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์คมชัดลึก และหนังสือพิมพ์มติชนจำนวน 1,500 คน นำมาหาค่าโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane) เพื่อประมาณค่าสัดส่วนของประชากร โดยคาดว่าสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.1 และระดับความเชื่อมั่น 90% จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน จากนั้นสุ่มตัวอย่างด้วยการแบ่งโควตาหนังสือพิมพ์ละ 20 คน

การศึกษาสมรรถนะในงานและยุทธศาสตร์การพัฒนาของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีแบ่งประชากรออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่ 1. ผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 20 คน 2. กลุ่มผู้เข้าร่วมการระดมสมองเป็นผู้ร่วมจัดทำร่างยุทธศาสตร์จำนวน 13 คน และ 3. กลุ่มผู้ร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 7 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกโดยการพิจารณาคูสมมติของผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี
2. ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ

สภาพและปัญหา บริบทขององค์กร มีหน้าที่งานที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะวิจัย

3. จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการปฏิบัติงาน

4. เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและกระบวนการพัฒนา การกำกับติดตามผลการปฏิบัติงาน

5. เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาบุคลากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

เครื่องมือเชิงปริมาณ

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาระดับสมรรถนะและปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานะส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 สมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี

เครื่องมือเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยใช้ประเด็นการระดมสมองและประเด็นในการสนทนากลุ่มเป็นเครื่องมือในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวม

เทคโนโลยี โดยผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคล สมรรถนะ ตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยประเด็นเกี่ยวกับบริบทภายในสำนักพิมพ์ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าประสงค์งบประมาณ และสภาพการปฏิบัติงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ ทั้งสภาพปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อการทำงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ สมรรถนะผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการระดมสมอง

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี

สมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีมีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะและเจตคติ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อ รายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านที่หนึ่ง ด้านความรู้

สมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีด้านความรู้ ประกอบด้วย 1. สมรรถนะความรู้เชิงสหวิทยาการ 2. สมรรถนะความรู้ด้านคิดวิเคราะห์ข่าว 3. สมรรถนะด้านความรู้ในการคิดวิพากษ์ 4. สมรรถนะด้าน

ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ความคิดสร้างสรรค์ 5. สมรรถนะด้านรู้เท่าทันสื่อ
6. สมรรถนะด้านความรอบรู้ทั้งมิติการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม 7. สมรรถนะด้านความรู้การข่าวของนักศึกษา 8. สมรรถนะความรู้ด้านวิวัฒนาการสื่อมวลชน 9. สมรรถนะความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับสื่อมวลชน

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งใน 3 ประเด็น คือ รู้เท่าทันสื่อ มีค่าเฉลี่ย 4.29 ความรู้ในการคิดวิเคราะห์ข่าวได้ มีค่าเฉลี่ย 4.27 และความรู้ในการคิดวิพากษ์ได้ มีค่าเฉลี่ย 4.22

ด้านที่สอง ด้านทักษะ

สมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีด้านทักษะ ประกอบด้วย 1. สมรรถนะในการทำงานที่หลากหลาย 2. สมรรถนะในการแสวงหาความจริง 3. สมรรถนะในการตั้งคำถาม 4. สมรรถนะในการเขียนข่าว/รายงานข่าว 5. สมรรถนะในการทำข่าวเชิงลึก/เชิงวิเคราะห์ 6. สมรรถนะในการเล่าเรื่อง / การแตกประเด็น 7. สมรรถนะในทักษะภาษาอังกฤษ/ภาษาต่างประเทศ 8. สมรรถนะสื่อสารได้หลายรูปแบบทั้ง เล่าเรื่องบรรยายเสียง การถ่ายภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว 9. สมรรถนะในการปรับตัวในการเปลี่ยนแปลง 10. สมรรถนะด้านการข่าว 11. สมรรถนะในด้านจับประเด็นและสรุปประเด็นข่าว 12. สมรรถนะในด้านการสัมภาษณ์ 13. สมรรถนะในด้านการเขียน 14. สมรรถนะในด้านภาษาไทย

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งใน 4 ประเด็น คือ ความสามารถในการเล่าเรื่อง/การแตก

ประเด็น มีค่าเฉลี่ย 4.25 ความสามารถในการเขียนข่าว/รายงานข่าว มีค่าเฉลี่ย 4.24 ความสามารถในการตั้งคำถาม มีค่าเฉลี่ย 4.24 ความสามารถด้านการเขียน มีค่าเฉลี่ย 4.21 และ ความสามารถในการทำข่าวเชิงลึก/เชิงวิเคราะห์ 4.21

ด้านที่สาม ด้านคุณลักษณะและเจตคติ

สมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีด้านคุณลักษณะและเจตคติ ประกอบด้วย 1. สมรรถนะด้านความกระตือรือร้น 2. สมรรถนะความรับผิดชอบในสิ่งที่เขียน 3. สมรรถนะด้านความยืดหยุ่นในการทำงาน 4. สมรรถนะในการปรับตัวในการทำงาน 5. สมรรถนะในทักษะทางสังคม 6. สมรรถนะความใฝ่รู้ อยากรู้ อยากเห็นในเรื่องราวต่างๆ 7. สมรรถนะในการทำงานเป็นทีม 8. สมรรถนะในการเข้าสังคม 9. สมรรถนะในการถ่ายทอดเนื้อหาข่าว 10. สมรรถนะในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ข่าวหรือไม่

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งใน 2 ประเด็น คือ มีความกระตือรือร้น มีค่าเฉลี่ย 4.22 และความสามารถในการเข้าสังคม มีค่าเฉลี่ย 4.21

ด้านที่สี่ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย 1. สมรรถนะด้านความรู้ในการกำหนดแหล่งสารสนเทศที่ต้องการ 2. สมรรถนะในการจัด

ระบบผลการสืบค้นสารสนเทศ 3. สมรรถนะในการประเมินความถูกต้องของแหล่งสารสนเทศ 4. สมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อผลิตและนำเสนอเรื่องราว 5. สมรรถนะด้านการอ้างอิงแหล่งที่มาของสารสนเทศที่ใช้ 6. สมรรถนะในการใช้สารสนเทศเพื่อผลิตและเผยแพร่เรื่องได้อย่างถูกต้องกฎหมาย 7. สมรรถนะในการติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งในประเด็นติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.32

ด้านที่ห้า ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อ

สมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อ ประกอบด้วย 1. สมรรถนะในการรับผิดชอบต่อสังคม 2. สมรรถนะในการระมัดระวังในการใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาไม่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ 3. สมรรถนะในการนำเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมา ปราศจากอคติ 4. สมรรถนะความเป็นกลางในการนำเสนอข่าว 5. สมรรถนะการเป็นแบบอย่างของพลเมืองที่ดีหรือไม่ 6. สมรรถนะในการกระตือรือร้นในการรับใช้สังคม

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งใน 3 ประเด็น คือ ระมัดระวังในการใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาไม่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีค่าเฉลี่ย 4.31 นำเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมา ปราศจากอคติ

มีค่าเฉลี่ย 4.28 และมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ย 4.26

อภิปรายผลการวิจัย

จากสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะและเจตคติ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อ สามารถอภิปรายเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความรู้

นักข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีจำเป็นต้องมีสมรรถนะในงานรอบรู้ทุกมิติในเชิงสหวิทยาการ สามารถบูรณาการองค์ความรู้ในด้านการเมือง สังคม และวัฒนธรรม สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์และรู้เท่าทันสื่อใหม่ได้อย่างเป็นรูปธรรม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข่าวสาร กลั่นกรอง ค้นหาความจริง จากข่าวสารและแหล่งที่มาของข่าวที่ปัจจุบันมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นจะทำให้การนำเสนอข่าวสารมีความถูกต้องแม่นยำ ไม่ตกเป็นเหยื่อของแหล่งข่าวจากเทคโนโลยีซึ่งจะส่งผลให้เกิดผลกระทบแก่สังคมได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันทนา ปาปัดถา และคณะ (Papattha et al., 2013) ที่ศึกษาคุณลักษณะนักสื่อมวลชนดิจิทัลและการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักสื่อมวลชนในยุคหลอมรวมสื่อ พบว่า คุณลักษณะนักสื่อมวลชนดิจิทัลมี 10 คุณลักษณะ ได้แก่ ความรอบรู้เชิงสหวิทยาการ การคิดวิเคราะห์ การคิด

วิพากษ์ การคิดสร้างสรรค์ รู้เท่าทันสื่อ มีความกระตือรือร้น ใฝ่เรียนรู้ มีจรรยาบรรณวิชาชีพ จิตสำนึกสาธารณะและความรับผิดชอบ และการทำงานได้หลากหลาย หรือจากทักษะของแมคเคิลแลนดักกล่าวถึงในสุกัญญา รัศมีธรรมโชติ (Rassametummachot, 2004) กล่าวว่า สมรรถนะขั้นพื้นฐาน (threshold competencies) หมายถึง ความรู้ หรือทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของบุคคลที่ต้องมีเพื่อให้สามารถที่จะทำงานที่สูงกว่า หรือซับซ้อนกว่าได้ เช่น สมรรถนะในการพูด การเขียน เป็นต้น ส่วนสมรรถนะที่ทำให้เกิดความแตกต่าง (differentiating competencies) หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีผลการการทำงานที่ดีกว่าหรือสูงกว่ามาตรฐาน สูงกว่าคนทั่วไป จึงทำให้เกิดผลสำเร็จที่แตกต่างกัน เพื่อให้กลุ่มผู้อ่านหรือกลุ่มผู้เป็ตรับสื่อมีความแตกต่างและหลากหลาย ความคิดสร้างสรรค์จะสามารถเข้าถึงคนหมู่มากได้มากขึ้น ทำให้เกิดมุมมองที่ดีต่อผลงานและความคิดของผู้ผลิตผลงาน ต่อยอด แลกแขนงข่าวสารที่แตกต่าง นอกจากนี้แล้วยังสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องคุณสมบัติของนักข่าวที่ดีของภาคภูมิ หรรณา (Hunnapha, 2011) ที่กล่าวว่านักข่าวต้องเป็นผู้ที่อยากรู้อยากเห็น ผู้สื่อข่าวควรเป็นผู้ที่ซบสนใจใคร่รู้เรื่องราวต่าง ๆ รอบตัว ช่างสงสัยเมื่อเห็นสิ่งผิดปกติไปจากธรรมดา มีความกระตือรือร้นที่จะสอบถาม สังเกตการณ์ เสาะหารายละเอียด อันอาจจะนำมาซึ่งข่าวสารอันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ โดยมักจะตั้งคำถามกับตนเองต่อเหตุการณ์ที่กำลังทำข่าวอยู่เสมอในประเด็นใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด ทำไม การพัฒนา

สมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ จำเป็นต้องบูรณาการความรู้ข่าวสารในเชิงสหวิทยาการและกระบวนการวิเคราะห์ข่าวสาร เพื่อความแตกต่างและได้เปรียบจากสื่อใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านทักษะ

ในยุคหลอมรวมสื่อ มีสื่อใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมายและมีการแข่งขันสูงด้วยการนำเสนอข่าวสารด้วยความรวดเร็วและน่าสนใจ ดังนั้นการสื่อหลักหรือสื่อดั้งเดิมจะถ่ายทอดเนื้อหาข่าวให้สามารถเห็นภาพและเข้าใจถึงสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนและถูกต้องอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ แต่จะต้องแข่งขันด้วยความรวดเร็วและทันต่อความต้องการของผู้บริโภคอีกด้วย ส่งผลให้สมรรถนะของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี จำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและสามารถให้เครื่องมือในการนำเสนอข่าวบนแพลตฟอร์มอื่น ๆ และสื่อใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการรักษามาตรฐานสื่อหลัก สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (Thai Journalists Association, 2013) ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์สำหรับพัฒนานักหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2556 ในยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาศักยภาพนักข่าว ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสื่อในยุค media convergence นักข่าวจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ ด้วยการพัฒนาทักษะการทำข่าว กล่าวคือ การพัฒนาทักษะการเขียนข่าว / รายงานข่าว ผ่านสื่อใน platform ต่าง ๆ ครอบคลุมทั้งข่าวออนไลน์ และการรายงานข่าวโทรทัศน์ / วิทยู และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Reese & Ballinger

(2001) Shoemaker (1991) ที่กล่าวว่า เมื่อมีการเติบโตของคอนเทนต์บนสื่อออนไลน์ ซึ่งธรรมชาติของสื่อประเภทนี้ คือ การเปิดพื้นที่ให้ผู้รับสารที่เคยเป็นเพียงผู้รับสามารถสร้างเนื้อหาได้เอง (user generated content) นักข่าวจึงจะต้องปรับบทบาทของตัวเองในการทำข่าว โดยเฉพาะการทำหน้าที่นายทวารข่าวสาร เพราะไม่ใช่ทุกเรื่องจำเป็นต้องผ่าน gate ของนักข่าวอีกต่อไป โดย Mltchelstein & Boczkowski (2009) บอกว่านักข่าวเปลี่ยนบทบาทจากการเป็น gatekeeper สู่อุปการเป็น gate opening หรือการเปิดประตูเชื่อมโยงสื่อ และผู้อ่านให้มีส่วนร่วมในกระบวนการข่าวทำงานร่วมกันมากขึ้น แทนที่จะเป็นเพียงผู้เลือกเนื้อหาเพื่อนำเสนอ มุลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (Thailand Development Research Institute, 2015) พบว่าตลาดงานของบุคลากรด้านสื่อยุคสื่อหลอมรวมไม่ใช่ตลาดงานที่เปิดสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา ด้านการสื่อสารมวลชนเพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นตลาดงานที่เปิดกว้างสำหรับทุกคน โดยผู้ที่มีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของตลาดงาน จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสารได้หลายรูปแบบทั้งการเขียนเล่าเรื่อง การบรรยายด้วยเสียง การถ่ายภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านคุณลักษณะและเจตคติ

นักข่าวหนังสือพิมพ์ทุกยุคทุกสมัยจะต้องตระหนักถึงวิชาชีพในการนำเสนอข่าวสารอย่างมีจรรยาบรรณ ความถูกต้องในการแสวงหาข่าวสาร และรายงานข่าวด้วยความถูกต้องครบถ้วนบนพื้นฐานข้อเท็จจริงอย่างรอบด้าน

เนื่องจากปัจจุบันด้านการข่าวอยู่ในยุคของการแข่งขันสูง เน้นความรวดเร็วในการนำเสนอข่าวสารเพียงอย่างเดียว ทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่าย ขาดการกลั่นกรองข่าวและการตรวจสอบความถูกต้อง สื่อหลักจะต้องรักษามาตรฐานการนำเสนอข่าวสาร เป็นบรรทัดฐานให้กับสื่อใหม่และประชาชนที่บริโภคข่าวสาร แสดงถึงความรู้ความเข้าใจ การถ่ายทอดที่เป็นระบบเพื่อไม่ให้เกิดการสื่อสารเกิดความผิดพลาด ทั้งเรื่องของการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ สอดคล้องกับ พิเศษฐ์ ชวาลาธวัช และคณะ (Chawalathawat et al., 1996) ที่กล่าวว่า ผู้สื่อข่าวมีหน้าที่ในการขุดคุ้ย แสวงหา และทำความเข้าใจให้ปรากฏข่าวที่ถูกรายงานผ่านสื่อมวลชนจะต้องนำมาซึ่งความศรัทธา และก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือให้ข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ เพื่อให้สังคมคิดและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง เพื่อหาประเด็นในการรายงานข่าวเป็นแรงบันดาลใจในการเขียนข่าว นักข่าวที่ดีต้องมีความใฝ่รู้ อยากรู้อยากเห็นในเรื่องราวต่าง ๆ รอบตัวมีความกระตือรือร้นและคล่องแคล่วที่จะเสาะแสวงหารายละเอียดของเรื่องราวต่าง ๆ อยู่เสมอ เช่น เรื่องราวที่ผิดปกติไปจากธรรมดาเรื่องราวแปลกใหม่ หรือเรื่องราวอันอาจนำมาซึ่งข่าวสารอันจะเป็นผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติ เรื่องราวที่ได้จากการแสวงหาและค้นหาข้อมูลนี้สามารถใช้เป็นแรงบันดาลใจในการนำเสนอข่าวได้ สอดคล้องกับจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541 ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม มีความรับผิดชอบ คือ การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณ และ

ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

มาตรฐานทางวิชาชีพอย่างเคร่งครัด ไม่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยใช้ทั้งวจนภาษาและอวจนภาษาอย่างระมัดระวัง นำเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมาปราศจากอคติมิให้กระทบกระเทือนถึงผู้อื่น ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ การดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์คุณลักษณะและเจตคติของมาตรฐานการเป็นสื่อหลักหรือสื่อต้นแบบเรื่องการรายงานข่าวที่ถูกต้องเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

อาชีพสื่อเป็นอาชีพที่ต้องปรับตัวตลอดเวลา การพัฒนาสมรรถนะในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องที่จำเป็น ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและวิธีการนำเสนอข่าวสารที่หลากหลายและดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคข่าวสารมีมากขึ้น อีกทั้งกระแสความสนใจของสังคม องค์กรสื่อและนักข่าวหนังสือพิมพ์จำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อการอยู่รอดเพื่อให้อาจแข่งขันกับสื่อต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่นในการทำงานและต้องปรับตัวได้กับทุกสภาวะการณ์ในการปฏิบัติงานด้านสื่อ สอดคล้องกับ พิมลพรรณ ดุษิยามี (Doosiyamee, 2007) ที่กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการบริหารธุรกิจในปัจจุบัน เนื่องจากองค์กรจำเป็นต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพต้องมีวิธีการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ส่งผลให้

ผู้บริหารปรับวิธีการบริหารงานให้ทันต่อสถานการณ์สามารถกำหนดทิศทางขององค์กรการในอนาคตได้อย่างชัดเจนเพื่อให้องค์กรบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดโดยมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกขององค์กร ซึ่งจะทำให้องค์กรสื่อสิ่งพิมพ์มีแนวทางในการปรับเปลี่ยนอย่างเป็นรูปธรรม ในขณะที่เดียวกันก็ยังคงยึดมั่นในมาตรฐานและเอกลักษณ์ของสื่อสิ่งพิมพ์ของตนเอง กาญจนา แก้วเทพ (Kaewthep, 2000) กล่าวถึงทฤษฎีเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นตัวกำหนด เรื่องความสมดุลระหว่าง “ความเร็ว” และ “ความถูกต้อง” ด้วยความเร็วของการรายงานข่าวผ่านสื่อออนไลน์เพื่อตอบสนองความต้องการในการรับข่าวสารอย่างทันต่อเหตุการณ์ของผู้ใช้สื่อสังคมและสื่อออนไลน์ทำให้ประเด็นในเรื่องความถูกต้องเป็นปัญหาสำคัญ และหลายครั้งพบว่าเกิดความผิดพลาดในการให้ข้อมูลข่าวสารเพราะความเร็ว ประเด็นที่มีการศึกษากันคือทำอย่างไรให้สามารถรักษาความถูกต้องท่ามกลางความรวดเร็วได้ นอกจากนี้ Aumente (2007) และ Carpenter (2010) ได้ค้นพบทักษะที่จำเป็นต่อการหนังสือพิมพ์ได้แก่ทักษะที่สำคัญที่มีมาแต่เดิมและทักษะทางคุณลักษณะมีความสำคัญมาก ได้แก่ ความเชี่ยวชาญด้านการปรับตัวเช่นความรู้ นอกเหนือจากความรู้ด้านหนังสือพิมพ์และการสื่อสารมวลชน ความคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจรณ์ญาณ การเป็นผู้นำ และการแก้ปัญหา ดังนั้น การกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนานักข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมสื่อ การมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

และพร้อมปรับตัวเพื่อรองรับสถานการณ์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณ

ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยีการพัฒนาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ต้องรักษาไว้ซึ่งบรรทัดฐานหรือมาตรฐานของการเป็นสื่อหลักที่นักข่าวและองค์กรมีจรรยาบรรณวิชาชีพในการนำเสนอข่าวสารอย่างถูกต้องตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น มีความตระหนักอยู่เสมอว่าสื่อมีอิทธิพลต่อแนวความคิดของประชาชนในขณะเดียวกัน นักข่าวเองก็ต้องมีการเรียนรู้ทักษะและสมรรถนะใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เนื่องจากเทคโนโลยีในการนำเสนอข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงส่งผลต่อวิธีการนำเสนอข่าวสารและกฎระเบียบต่างๆ ของสังคม สอดคล้องกับ สมบัติ อารังธัญวงศ์ (Thamrongthanyawong, 2002) ได้ให้ความหมายของการวางแผนเชิงกลยุทธ์ว่าเป็นการวางแผนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยใช้ข้อมูลในการวินิจฉัยเหตุการณ์ต่างๆ และการกำหนดชุดของกิจกรรมที่จะนำไปปฏิบัติให้เหมาะสมเพื่อให้องค์กรอยู่ในฐานะที่ดีที่สุด มีความพร้อม และมีสมรรถนะที่จะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นมาตรฐานของการเป็นสื่อหลักที่มีจรรยาบรรณวิชาชีพจึงเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่จะทำให้ นักข่าวหนังสือพิมพ์และองค์กรใช้เป็นแนวทางที่เป็นบรรทัดฐานของสื่อต่อไปได้ไม่ว่ายุคใดก็ตาม และยังคงสอดคล้องกับ Schramm (1996

as cited in Sakdise, 2001) สิ่งทีหนังสือพิมพ์ต้องคำนึงถึงควบคู่กับการมุ่งนำเสนอภาษาที่เร้าใจ เร้าอารมณ์คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีหลักการสำคัญ และสื่อจะต้องปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณและมาตรฐานทางวิชาชีพ ด้วยเหตุนี้ การเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์จึงสมควรมีการควบคุมเพื่อให้เป็นไปตามหลักจรรยาบรรณและมาตรฐานทางวิชาชีพดังกล่าว และการควบคุมที่ดีที่สุดสำหรับสื่อคือการควบคุมจากตัวสื่อเอง

นอกจากนี้แล้วยังสอดคล้องกับจริยธรรมของผู้สื่อข่าว ตามแนวคิด ของพิศิษฐ์ ชวาลาธวัช และคณะ (Chawalathawat et al., 1996) ที่กล่าวว่า นักข่าวมีหน้าที่ในการพัฒนาความรู้และความรอบรู้เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม สามารถถ่ายทอดและบันทึกเรื่องราวเหล่านั้น ให้ทันเวลา ทันสมัยเสมอ โดยสื่อต้องมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและปฏิบัติหน้าที่ในสิ่งที่จำเป็นและเหมาะสม ในยุคหลอมรวมสื่อการพัฒนาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์จำเป็นต้องใช้ยุทธศาสตร์ขั้นพื้นฐานในการรักษามาตรฐานของสื่อหลัก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการ

1.1 จากผลการวิจัยยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ด้านความรู้ ทักษะ คุณลักษณะและเจตคติ การใช้เทคโนโลยี และจริยธรรมและจรรยาบรรณ มีผลสำคัญต่อวิชาชีพนักข่าวหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน จึงต้องให้ความสำคัญ และความเร่งด่วนต่อการ

พัฒนาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์

1.2 ควรส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาสมรรถนะนักข่าวในทุกมิติเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจนบางทีองค์กรคาดไม่ถึง จะทำให้เกิดผลเสียต่อองค์กรได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

2.1 ควรนำผลการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี ไปใช้กับสื่อที่มีองค์ประกอบคล้ายกันได้

2.2 ควรศึกษา เฉพาะด้านของยุทธศาสตร์ 5 ด้านของยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะในงานผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี ในสื่ออื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ สื่อออนไลน์

3.2 ควรมีการวิจัยเฉพาะด้านของยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี เช่น เน้นเฉพาะ ด้านความรู้ 1 เรื่อง ด้านทักษะ 1 เรื่อง ด้านคุณลักษณะและเจตคติ 1 เรื่อง การใช้เทคโนโลยี 1 เรื่อง และจริยธรรมและจรรยาบรรณ 1 เรื่อง

3.3 ควรมีการวิจัยถึงสมรรถนะภาพรวมสื่อมวลชนทุกแขนง เพื่อพัฒนาสมรรถนะโดยรวมของสื่อมวลชนไทยให้มีสมรรถนะแข่งขันกับสื่อมวลชนโลกได้ในอนาคต

REFERENCES

- Aumente, J. (2007). Multimedia journalism changes what universities teach. *Nieman Reports*, 61(3), 85–87.
- Carpenter, S. (2010). A study of content diversity in online citizen journalism and online newspaper articles. *New Media & Society*, 12(7), 1064–1084. Retrieve 7 December 2018, from doi:10.1177/1461444809348772
- Chawalathawat, P. et al. (1996). *Advanced news reporting*. Bangkok: Dokya. (in Thai)
- Dusiyamee, P. (2007). *Strategic management of private school administration*. Bangkok: Silpakorn University. (in Thai)
- Hannapa, P. (2011). *Introduction to news writing*. Bangkok: Inthanin. (in Thai)
- Kaewthep, K. (2000). *Mass communication: theories and guidelines for education*. (2nd edition). Bangkok: Edison Press. (in Thai)
- Mitchelstein, E. & Pablo, J. B. (2009). "Between tradition and change: a review of recent research on online news production." *Journalism*. 10(5), 562–86. doi:10.1177/1464884909106533.

- Papattha, C. et al. (2015, January 22 - 23). Digital media features and educational management for the development of mass media in the media fusion era, the 29th National Symposium on Audiovisual Relations of Thailand. (in Thai)
- Rasmithamchoti, S. (2004). Competency: Administrative tools that Undeniably. "Productivity. 9(53), 44 - 48. (in Thai)
- Reese, S. D., & Ballinger, J. (2001). The roots of a sociology of news: remembering mr. gates and social control in the newsroom. *Journalism and Mass Communication Quaterly*. 78(4), 641-658. Retrieve 7 December 2018, from <https://doi.org/10.1177/107769900107800402>
- Sakdiset, A. (2001). Factors in the presentation of false news and newspaper acceptance. (Excellent thesis, Kampon Watcharapol Award) Bangkok: Matichon Publishing. (in Thai)
- Shoemaker, P. J. (1991). *Communication concepts 3: gatekeeping*. Newbury Park, CA: Sage.
- Sirimetai, C. (2013). Newspaper changes in the Internet. *Journal of Social Sciences and Arts*. 2 (1), 1-14. (in Thai)
- Thailand Development Research Institute Foundation. (2016). Research project on media reform, Volume 2, "Problems and guidelines for the development of Thai media personnel". Office of the Broadcasting Commission Television and affairs National Telecommunications. Retrieved 3 April 3, 2017, from <https://tdri.or.th/wp-content/uploads/2017/07/Volume-2-Problems-and-guidelines-for-the-development-of-Thai-media-personnel>. (in Thai)
- Thamrongthanyawong, S. (2002). *Project Management*. Bangkok: Sematham. (in Thai)
- The Journalist Association of Thailand (2013), *The Journalist Association of Thailand Strategy*. Retrieve December 7, 2018, from http://www.tja.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=3200:2013-05-09-10-53-02&catid=22:about-us&Itemid=19 (in Thai)
-